

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАЦКАЛО

МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ, ПОСЛУГАМИ, ТЕХНОЛОГІЯМИ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма «Міжнародний бізнес»

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри

міжнародних економічних відносин

Ірина ОТЕНКО

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *міжнародних економічних відносин*

Протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Розробник:

Литвиненко А. О., к.е.н., доц. кафедри міжнародних економічних відносин

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Поглиблення міжнародної співпраці дозволяє використовувати світовий досвід щодо здійснення економічної діяльності. Це обумовлює зростання ролі міжнародної торгівлі та її вивчення в контексті розвитку сучасної економіки.

Вивчення дисципліни «Міжнародна торгівля товарами, послугами, технологіями» спрямована на засвоєння тенденцій розвитку міжнародної торгівлі товарами, послугами, технологіями та розвитку міжнародної економіки країн світу; формування практичних навичок щодо аналізу подій у сучасних міжнародних економічних відносинах та подальшому використанні набутих навичок в управлінні підприємствами.

Дисципліна спрямована на формування у студентів загальних основ з аналізу закономірностей та особливостей розвитку міжнародної торгівлі товарами, послугами, технологіями, отримання необхідних знань з питань діяльності провідних країн у зовнішньоекономічній діяльності, особливостей міжнародних відносин.

Навчальна дисципліна «Міжнародна торгівля товарами, послугами, технологіями» є обов'язковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 292 «Міжнародний бізнес» освітньої програми «Міжнародний бізнес» всіх форм навчання.

Метою викладання дисципліни є формування системи знань, вмінь і практичних навичок щодо теоретичних засад та методико-практичного інструментарію щодо питань розвитку та сучасного стану міжнародної торгівлі товарами, послугами, технологіями.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Світова економіка та міжнародні економічні відносини	Технології комунікації міжнародного бізнесу
Теорія міжнародних економічних відносин	Міжнародні контракти
Міжнародні відносини і світова політика	Міжнародні організації
Міжнародне право	Міжнародний бізнес та міжнародне підприємництво

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них	РН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення РН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням

	особливостей національного і міжнародного середовища
ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати РН 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко- статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків
СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них	РН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно- фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій
СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях	РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях
СК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі	РН 13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі
СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин	РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків
СК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі СК 12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин	РН 19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин
СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових	РН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах	
СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах	РН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України
СК 7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин	РН 26. Управляти міжнародним бізнесом, формувати, розробляти та реалізовувати стратегії щодо управління персоналом міжнародної компанії, маркетингової, конкурентної, інноваційної, фінансової діяльності та інші з урахуванням наряду діяльності суб'єкта міжнародного бізнесу, враховуючи пріоритети старт-спеціалізації Харківського регіону

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Тема 1. Торгівля в системі міжнародного бізнесу.

Предмет, його місце серед інших економічних дисциплін; структура і логіка викладання. Значення в підготовці фахівців з менеджменту. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення.

Показники розвитку міжнародної торгівлі: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку. Сутність операційного і державно-політичного підходів до розуміння сутності міжнародної торгівлі. Етапи розвитку міжнародної торгівлі.

Склад і методику розрахунку результуючих показників розвитку міжнародної торгівлі. Сутність макроекономічних показників розвитку міжнародної торгівлі.

Тема 2. Форми та методи міжнародної торгівлі.

Форми міжнародної торгівлі. Форми міжнародної торгівлі за специфікою регулювання. Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів. Види міжнародної кооперації.

Лізингові операції в міжнародній торгівлі. Сучасна міжнародна торгівля. Форми розрахунків за користування ліцензією в міжнародній торгівлі. Інжинірингові послуги в міжнародній торгівлі. Торгівля послугами порівняно з традиційною міжнародною торгівлею товарами.

Систематизація методів міжнародної торгівлі. Непряма торгівля. Торгівля через організовані товарні ринки.

Тема 3. Регулювання міжнародної торгівлі: види та інструменти.

Система регулювання міжнародної торгівлі. Рівні в системі регулювання міжнародної торгівлі. Сутність і структурні елементи зовнішньоекономічної і зовнішньоторгової політики. Типи зовнішньоторгової політики. Ознаки форми протекціонізму.

Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі. Інструменти регулювання міжнародної торгівлі на міждержавному рівні. Особливості регулювання міжнародної торгівлі на наднаціональному і глобальному рівні.

Сутність адміністративних методів регулювання зовнішньої торгівлі. Сутність економічних методів регулювання зовнішньої торгівлі.

Міжнародні організації з регулювання міжнародної торгівлі. Методи регулювання міжнародної торгівлі. Методи торгової політики що належать до тарифних. Методи торгової політики що належать до прихованих. Методи торгової політики що належать до фінансових. Методи торгової політики що належать до кількісних.

Тема 4. Система міжнародних комерційних контрактів.

Поняття міжнародного комерційного контракту. Функції, які виконує міжнародний комерційний контракт. Основні принципи укладання міжнародного контракту.

Класифікація міжнародного контракту. характеристики МКК за відшкодуванням. МКК за формою. МКК за змістом. МКК за юридичною силою. МКК за обсягом і рівнем взаємних зобов'язань. МКК за законодавчим регламентуванням. МКК за конкретизацією умов. МКК за типовістю. МКК за характером поставок. МКК за формою оплати. МКК купівлі-продажу товарів. МКК купівлі-продажу інжинірингових послуг.

Поняття про МКК. Поняття про орендні МКК. Поняття про МКК перевезень. Поняття про МКК міжнародної експедиції. Поняття про страхові МКК. Поняття про МКК факторингу. МКК купівлі-продажу посередницьких послуг. МКК про консигнаційний склад. МКК купівлі-продажу результатів творчої діяльності. Поняття про МКК щодо передачі ноу-хау. Поняття про МКК франчайзингу. Поняття про паушальний платіж.

Змістовий модуль 2.

Особливості здійснення та регулювання міжнародної торгівлі послугами та технологіями.

Тема 5. Організація міжнародної торгівлі послугами.

Способи організації міжнародної торгівлі послугами.

Сутність транскордонного співробітництва. Суб'єкти транскордонного співробітництва. Основні принципи транскордонного співробітництва.

Заходи регулювання при різних способах організації міжнародної торгівлі послугами. Обмеження використання національного режиму для споживачів послуг за кордоном.

Тема 6. Міжнародні транспортні послуги.

Конкурентні переваги України, які повинні сприяти збільшенню вантажопотоків. Природа транспортних послуг, відмінність міжнародних транспортних перевезень від національних. Основні тенденції розвитку транспорту, транспортних мереж та транспортної інфраструктури.

Геостратегічний контекст розвитку транспорту в Україні. Основні комерційні критерії вибору виду транспорту.

Тема 7. Міжнародні туристичні послуги.

Основні тенденції розвитку туристичної галузі. Основні економічні наслідки розвитку туристичного бізнесу. Собівартість туристичного продукту.

Ціна туристичного пакета, постійні та змінні витрати для одного туриста. Механізм регулювання туристичної сфери в Україні.

Тема 8. Міжнародна торгівля послугами у сфері освітніх послуг.

Властивості економіки освіти. Організаційні та правові проблеми розвитку експорту освіти. Проблеми якості освіти та запровадження сучасних форм навчання.

Маркетинговий аналіз потенціалу українських ВНЗ при просуванні на Європейський ринок освітніх послуг. Перспективні напрями розвитку української вищої освіти.

Тема 9. Міжнародна торгівля послугами у сфері обміну технологій.

Розуміння законодавства України в сфері прав захисту інтелектуальної власності. Періодичні виплати (роялті) та паушальні виплати за користування об'єктами інтелектуальної власності.

Процедура подачі та вміння подавати заявки на винаходи до українського інституту інтелектуальної власності. Процедура щодо надання правової охорони об'єктам інтелектуальної власності.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

В процесі викладання дисципліни «Міжнародна торгівля товарами, послугами, технологіями» використовуються методи, які спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Під час проведення лекцій використовуються проблемні лекції, презентації, дискусії за актуальними питаннями. Під час проведення практичних занять використовуються метод проектів, кейс-стадії, робота в малих групах, презентації, мозкові штурми, індивідуальна дослідницька робота.

Опановуючи першу тему, студенти вивчають кейс-стадії щодо тенденцій розвитку міжнародної торгівлі і презентують результати роботи в аудиторії. На практичному занятті з другої теми студенти вивчають особливості торгівлі в системі міжнародного бізнесу на основі матеріалів міжнародних організацій та результатів міжнародних рейтингів, в підсумку презентують результати дослідження. На практичному занятті з другої теми студенти у малих групах аналізують методи міжнародної торгівлі, розробляючи рекомендації з розширення напрямів міжнародних економічних відносин та покращення становища на світовому ринку. На практичному занятті з четвертої теми студенти опрацьовують основні принципи укладання міжнародного контракту та визначають їх вплив на роботу міжнародних компаній. На практичному занятті з теми 5, студенти опрацьовують кейси та вирішують ситуаційні завдання щодо використання основних принципів транскордонного співробітництва. з наступною після опрацювання дискусією. На практичному занятті з теми 6 студенти розв'язують ситуації щодо геостратегічного контексту розвитку транспорту в Україні, а також приймають участь у діловій грі «Основні тенденції розвитку транспорту, транспортних мереж та транспортної інфраструктури». На практичному занятті з 7 теми студенти приймають участь у діловій грі з розвитку туристичної галузі, а також розв'язують ситуації стосовно ціни туристичного пакету. На практичному занятті з теми 8 студенти, працюючи у малих групах, опрацьовують кейси щодо питань якості освіти та запровадження сучасних форм навчання. На практичному занятті з 9 теми студенти вивчають процедуру подачі та вміння подавати заявки на винаходи до українського інституту інтелектуальної власності.

Виконуючи модульні контрольні роботи, студенти розв'язують проблемні питання, пов'язані з розвитком міжнародної торгівлі товарами, послугами та технологіями, а також виконують тестові завдання з тем відповідних модульних блоків.

Під час лекційних занять застосовується методи дискусії з проблемних питань, робота в парах, демонструється презентація викладачем, тощо. Після лекції студенти повинні пройти онлайн тест або прийняти участь у чат-обговоренні проблемного питання на ПНС протягом тижня, до наступної лекції.

Порядок оцінювання результатів навчання

ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання. За результатами поточного контролю здобувач може отримати мінімум 35 балів і максимум 60 балів, за результатами підсумкового контролю (іспит) – мінімум 25 і максимум 40 балів.

Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума – 35 балів):

на практичних заняттях оцінюється якість виконаних завдань, вирішення та обґрунтування кейс-стаді, активність роботи в малих групах та виконанні проєктів у малих групах.

Модульний контроль проводиться у формі поточної контрольної роботи та колоквиуму та, з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль, має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача вищої освіти після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Для отримання необхідної кількості балів під час навчання впродовж семестру студенти отримують різноманітні завдання, націлені на формування і розвиток загальних і професійних компетенцій. За кожне практичне заняття студент може отримати до 5 балів. За бездоганне виконання завдань під час всіх практичних занять студент може отримати 20 бали.

Також бали надаються за вирішення самостійних завдань та підготовці презентацій. Такі завдання оцінюються під час практичних занять. Протягом курсу студент виконує чотири комплексних самостійних завдання за кожне з яких отримує 5 балів.

Загалом, курс складається з двох змістових модулів і, відповідно, має дві модульні роботи – контрольна робота та колоквиум. За бездоганне виконання завдань кожної модульної роботи студент отримує по 10 балів. Таким чином, за відмінне виконання двох модульних робіт буде нараховано 20 балів максимум.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Т е м а	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Т е м а 1 ·	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція 1. Торгівля в системі міжнародного бізнесу.	Проблемна лекція	5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою. Характерні ознаки та тенденцій розвитку міжнародної торгівлі	Кейс-стадії Компетентісно-орієнтоване інтерактивне заняття	
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Характерні ознаки та тенденцій розвитку міжнародної торгівлі.	Опитування		

Т е м а 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція-дискусія 2. Форми та методи міжнародної торгівлі.	Лекція-дискусія	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою. Особливості методів міжнародної торгівлі.	Різноманітні індивідуальні та групові завдання	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання до самостійного опрацювання	Сучасна міжнародна торгівля.	Презентація	5
Т е м а 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція-дискусія 3. Регулювання міжнародної торгівлі: види та інструменти.	Лекція-дискусія, тестування	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Структурні елементи зовнішньоекономічної і зовнішньоторгової політики.	Робота у малих групах Презентація	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Ознаки форми протекціонізму.	Компетентісно-орієнтоване інтерактивне заняття	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання до самостійного опрацювання	Міжнародні організації з регулювання міжнародної торгівлі.	Презентація	5
Т е м а 4.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція 4. Система міжнародних комерційних контрактів.	Мозковий штурм	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Основні принципи укладання міжнародного контракту.	Кейс Модульна контрольна робота	5 10
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Міжнародні комерційні контракти.	Різноманітні індивідуальні та групові завдання	
Т е м а 5	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція 5. Організація міжнародної торгівлі послугами.	Дискусія	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Суб'єкти транскордонного співробітництва. Основні принципи транскордонного співробітництва.	Кейс	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Обмеження використання національного режиму для споживачів послуг за кордоном.	Тестування	5

<i>Аудиторна робота</i>				
Т е м а 6 .	Лекція	Проблемна лекція 6. Міжнародні транспортні послуги.	Мозковий штурм	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Основні тенденції розвитку транспорту, транспортних мереж та транспортної інфраструктури.	Ділова гра	5
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Геостратегічний контекст розвитку транспорту в Україні.	Презентація	
<i>Самостійна робота</i>				
	Завдання до самостійного опрацювання	Основні комерційні критерії вибору виду транспорту.	Презентація	
<i>Аудиторна робота</i>				
Т е м а 7 .	Лекція	Проблемна лекція 7. Міжнародні туристичні послуги.	Он-лайн тестування	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Основні тенденції розвитку туристичної галузі.	Кейс	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Ціна туристичного пакета, постійні та змінні витрати для одного туриста.	Ділова гра	5
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання до самостійного опрацювання	Механізм регулювання туристичної сфери в Україні.	Презентація	5
<i>Аудиторна робота</i>				
Т е м а 8 .	Лекція	Проблемна лекція 8. Міжнародна торгівля послугами у сфері освітніх послуг.	Мозковий штурм	
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Проблеми якості освіти та запровадження сучасних форм навчання.	Колоквіум	10
	Практичне заняття	Практична робота за темою. Маркетинговий аналіз потенціалу українських ВНЗ.	Кейс	
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Перспективні напрями розвитку української вищої освіти.	Чат-опитування	
<i>Аудиторна робота</i>				
Т е м а 9 .	Лекція	Проблемна лекція 9. Міжнародна торгівля послугами у сфері обміну технологій.	Мозковий штурм	
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Процедура подачі та вміння подавати заявки на винаходи до українського інституту інтелектуальної власності.	Чат-опитування	
			Іспит	40

Рекомендована література

Основна

1. Архієреєв С.І. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини [Текст]: навч. посіб. / С. І. Архієреєв, Н. М. Волоснікова, С. О. Климова; за ред. С.І. Архієреєва; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків: Видво Іванченка І.С., 2019. – 233 с.
2. Міжнародна економіка в таблицях, схемах, формулах, задачах і прикладах [Текст]: навч. посіб. / П.П. Гаврилко, А.В. Колодійчук, С.П. Лазур, Ф.А. Важинський; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Ужгор. торг.-екон. ін-т. – Львів: ННБК «АТБ», 2019. – 257 с.
3. Міжнародна торгівля: навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Моїсеєко Т. Є. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 287 с.
4. Шнирков О. І. Міжнародні економічні відносини [Текст]: конспект лекцій / О.І. Шнирков, Р. О. Заблоцька. – Дніпро: [б. в.], 2018. – 286 с.

Додаткова

5. Lytvynenko A. O. International relations in the conditions of innovative development of the world economy // A. O. Lytvynenko, O. D. Lytvynenko // Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах» : тези доповідей, (21 квітня 2022 р.): Університет митної справи та фінансів, 2022.
6. Krugman Paul, Maurice Obstfeld and Marc Melitz. International Economics: Theory and Policy/ Krugman P. – Harlow, England : Pearson, 11th edition, 2018. – 800 p.
7. Grazia Ietto-Gillies. Transnational corporations and international production : concepts, theories, and effects. / Grazia I. – Cheltenham, UK : Edward Elgar Publishing, 2019. – 568 p.
8. Lytvynenko A. O. Directions of functioning of international business in the globalized environment // A. O. Lytvynenko, O. D. Lytvynenko // Інтернаука: фаховий міжнародний науковий журнал Серія: «Економічні науки». – 2022. No 1(57) – С. 142-148.
9. Lytvynenko A. O. Formation of international competitiveness of the region on the basis of the innovation and investment model of development in China / A. O. Lytvynenko, O. D. Lytvynenko // Інтернаука: фаховий міжнародний науковий журнал Серія: «Економічні науки» – Київ : Вид. дім «Інтернаука», 2021. – № 12 (01/45) / 2021. – С. 42-48.
10. Lytvynenko A. O. International trade as a key factor in economic development [Електронний ресурс] / A. O. Lytvynenko, O. D. Lytvynenko // Матеріали Першої віртуальної міжнародної конференції зі сталого розвитку SDL 2021 by the Non-Governmental Organization «Sustainable Development Landmarks (sdl.org.ua) and Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (pnu.edu.ua) under the support of the Ministry of Education and Science of Ukraine (mon.gov.ua). (23-25.04.2021)», 2021.
11. Van den Berg H. International Economies: A Heterodox Approach / H. Van den Berg.- 3rd Edition. Routledge, 2017. – 628 p.

Інформаційні ресурси

12. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Міжнародна торгівля товарами, послугами, технологіями» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=9264>
13. The World Bank. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://info.worldbank.org/etools/kam2/КАМ_page5.asp
14. The World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org>
15. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mfa.gov.ua

16. Державна митна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу www.customs.gov.ua
17. Державна служба статистики України. URL Електронний ресурс]. – Режим доступу www.ukrstat.gov.ua/
18. Державний комітет України у справах національностей та міграцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.scnm.gov.ua
19. Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків Держзовншіінформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrdzi.com